

Arlanda Flygsamlingars Vänner

Mars 2020

Ansvarig utgivare: Ove Andersson

Redaktör: Jan Forsgren

NAB 9-projektet

Som de flesta av AFV:s medlemmar känner till, har mycket hänt med samlingarnas Albatros B.II, eller, mer korrekt, NAB 9. När framkroppen kom till Arlanda i slutet av 1980-talet fanns inte resurser att inleda något restaureringsarbete. Den gamla vindmaskinen var i dåligt skick. Först 2006 kunde arbetet med att återuppbygga detta unika flygplan inledas. Nya vingar, fyra till antalet, nyttillverkades, liksom en ny bakkropp och två förarstolar. Sedan 2017 har även styrsystem, två bränsletankar, stabilisator och roder nyttillverkats. Plywooden som fanns monterad på flygkroppen finns ännu kvar, men är i dåligt skick och går endast att använda som referens.

Albatrossen i det skick den kom till Arlanda.

De Albatros-ritningar som finns vid Tekniska museet bildar ett mycket värdefullt underlag för arbetet. De ursprungliga landställsstöttorna (utan hjul) har även monterats. Vi märker mer och

mer att Albatros B.II (ursäkta, NAB 9), är ett stort flygplan. Med 14 meter i spännvidd kommer omkring 100 kvadratmeter golvyta behövas för montering och riggning. Tisdagen den 3 mars 2020 blev en märkesdag i NAB 9-projektet i och med att höger övervinge monterades. Målsättningen är nu att innan årsmötet den 18 april montera på höger undervinge samt de fyra vingstöttorna.

Första vingen på plats! Foto: Jan Forsgren

Dock återstår mycket arbete innan flygplanet är klart. Bland dessa kan nämnas motor (vi har en attrapp som kan användas för uppmätning av motorfästen o.d.), kylare, ekerhjul och vingbeklädnad. Vi planerar att lämna delar av flygkroppens högra sida öppen, detta för att visa på interiören och dess uppbyggnad. De som nu arbetar med återuppbyggnaden är Åke Nilsson (som varit med från början av projektet), Börje Holmberg, Bengt Emilsson, Kalle Rydning och Jan Carlson.

Jan Forsgren

SNECMA/Renault 12T-renovering

Under 2018 och 2019 har vi renoverat en av motorerna till Kartverkets Nord NC 701 Martinet som är en i Frankrike licensbyggt Siebel Si 204D. Kartverket använde sig t.o.m. 1970 av 5 NC 701 för stereo-fotografering av Sverige, från Smygehuk till Haparanda. Stereobilderna användes som underlag för kartframställning. Ett av dessa flygplan, SE-KAL, ingår i Arlanda flygsamlingar.

Motorn i november 2017. Foto: Ove Andersson

Arbetet med att renovera motorn (med tillverkningsnummer 2579) till utställningsskick inleddes i slutet av 2017. Ansvariga för renoveringen är Ove Andersson och Anders Virving, båda med lång yrkeserfarenhet som flygtekniker i Linjeflyg och SAS. Miro Patocka har arbetat med propeller och motorkåpor. Motorn blev klar i november 2019, och står nu med motorkåpor och propeller påmonterade i motorutställningen. En kort historik om motorn kanske kan vara av visst intresse.

Under det andra världskriget kom den tyska flygmotorn Argus As 411 att tillverkas i Frankrike för Luftwaffes räkning. Efter kriget fortsatte tillverkningen, men nu hette motorn Renault 12S. Renault blev senare en del av SNECMA, vilka utvecklade grundmotorn med nya kolvar och en del andra modifieringar.

Ove Andersson, Miro Patocka och Anders Virving vid den färdiga motorn. Foto: Jan Forsgren

Detta höjde effekten till 600 hk. Motorn fick då heta SNECMA 12T. Arbetet med motor nummer två har redan inletts. Renoveringen av de båda motorerna är endast en del i det stora projektet att renovera Nord NC 701 SE-KAL till utställningsskick. Förutom motorerna är stabilisatorn nästan färdig. Ett stort aber är att resten av flygplanet står utomhus. För att kunna gå vidare med SE-KAL, behöver vi få detta historiskt intressanta flygplan under tak.

Ove Andersson

Arlanda Flygsamlingar

Kontaktinformation:

Öppettider för visning och telefon-tider helgfria tisdagar och torsdagar Kl 10:00-15:00 samt första helgfria Lördagen i varje månad kl 11:00-15:00
Postadress: Arlanda Flygsamlingar
190 45 STOCKHOLM-ARLANDA
C/o Swedavia
E-post: arlandasamling@telia.se

Tel: 08-593 600 33

Hemsida: www.arlandaflygsamlingar.se

Plusgiro: 352680-3

Organisationsnummer: 802411-6561

Kontaktpersoner:

Jan Forsgren: Tel: 076-822 69 20

E-post: janforsgren@yahoo.se

Ove Andersson: Tel: 070-849 21 71

E-post: b.ove.andersson@telia.com